

فصل سوم :

وضعیت سرمایه گذاری

استان سمنان

۳-۱. ویژگی‌های استان سمنان

در مقدمه این فصل، برخی از ویژگی‌های اقتصادی، جغرافیایی، انسانی، و فرهنگی استان سمنان ارائه می‌گردد.^۱

ششمین استان پهناور ایران اسلامی، با پهنایی برابر با ۹۶ هزار و ۸۱۵ کیلومتر مربع، ۵/۹۸ درصد مساحت کل کشور را داراست. این استان دارای پنج شهرستان معروف دامغان، سمنان، گرمسار، مهدیشهر و شاهرود است و بخش‌های میامی، بسطام، بیارجمند، امیرآباد، سرخه، آرادان، ایوانکی و شهمیرزاد است.

جمعیت استان سمنان برابر سرشماری عمومی نفوس و مسکن که در سال ۱۳۹۰ انجام شد، حدود ۶۳۸ هزار نفر تخمین زده شده است که در نقاط مختلف استان پراکنده شده‌اند. این استان از مراکز قابل توجه صنایع دستی در کشور است و انواع صنایع ساخت دست‌نظیر قالی، گلیم، نمد، جاجیم، صنایع چوبی، سفره‌های قلمکاری، دستمال‌های نقش‌دار، چیت، سرامیک و سفال تولید می‌شود که هریک از آنها سوغات‌های ارزشمندی برای بازدید کنندگان از این استان به شمار می‌آیند. ۲۵ درصد وسعت این استان را مناطق مدیریت شده تشکیل می‌دهد و سمنان از این نظر در جایگاه نخست کشور قرار دارد. از وسعت ۹۶ هزار کیلومتر مربعی استان سمنان، ۲۳ هزار کیلومتر مربع حفاظت شده است.

استان سمنان در تولید نمک و گچ، رتبه اول و در تولید سولفات سدیم، رتبه دوم کشور را دارد و یکی از سه استان برتر در تولید ذغال سنگ است. نزدیکی استان سمنان به پایتخت و فاصله کمتر

۱. سایت سازمان صنعت، معدن و تجارت

از ۲۲۰ کیلومتر تا تهران به این استان امتیاز ویژه‌ای از حیث حمل و نقل و پذیرش زائران امام رضا(ع) داده است. یکی از گزینه هایی که در زمینه انتقال پایتخت سیاسی کشور به طور طبیعی در سبد انتخاب مسئولان کشور، استان سمنان است. استان سمنان در انتقال شرکت ها و وزارتخانه ها در اولویت استان های کشور قرار دارد و نزدیکی استان سمنان به پایتخت به این استان مزیت ویژه‌ای بخشیده است.

۲-۳. پتانسیل های صنعتی و معدنی استان

- رتبه اول از نظر وجود تولید گچ و نمک و سولستین و زئولیت.
- رتبه دوم در تولید سولفات سدیم.
- رتبه سوم در تولید ذغال سنگ و کرومیت.
- پراکندگی و تنوع مواد معدنی در گستره ۹۷۴۹۱ کیلومتر مربع به گونه ای که استان دارای بیش از ۲/۵ میلیارد تن ذخیره زمین شناسی و وجود بیش از ۳۰۰ میلیون تن ذخیره قطعی معدنی می باشد.
- بهره برداری از ۳۲ نوع ماده معدنی از قبیل معادن گچ، سولفات سدیم، سنگ آهک، سنگ لاشه، گرانیت، مرمریت، سنگ آهن، نمک، بوکسیت، سولستین، زئولیت، باریت، طلا، کائولن، کرویت و ذغال سنگ و ...
- تامین ۵۰٪ نمک، ۴۰٪ گچ و ۸۵٪ زئولیت و حدود ۱۰۰٪ سولستین و ۸٪ سولفات سدیم و ۲٪ کرومیت کشور از استان سمنان می باشد.
- از لحاظ میزان استخراج دارای رتبه ۷، با حدود ۵٪ استخراج کشور.
- از لحاظ تعداد پرسنل شاغل در معادن دارای رتبه ۶، با حدود ۳/۸٪ اشتغال معادن کل کشور.
- یکی از سه استان برتر در تولید ذغال سنگ.
- وجود حدود ۸۰ واحد تولیدی قطعات و صنایع وابسته به خودرو با اشتغال حدود ۶۰۰۰ نفر.

- بهره‌مندی از نیروی متخصص کارآمد و ارزان قیمت با توجه به وجود دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تخصصی.
- وجود بسترهای مناسب و زیرساخت‌های مورد نیاز برای استقرار و جذب صنایع انتقالی از سایر استان‌های همجوار.
- قابلیت در توسعه صنایع سفال، سرامیک و سایر فرآورده‌های معدنی.
- وجود زمین‌های بلامعارض جهت استقرار صنایع بزرگ.
- وجود گمرک و منطقه ویژه اقتصادی برای انجام تشریفات صدور کالاهای صنعتی و معدنی در مرکز استان.
- برخورداری از شبکه‌های انتقال انرژی و پوشش شبکه مخابراتی و قرار گرفتن در کریدور بین‌المللی فیبر نوری.
- وجود ۴۲ نوع ماده معدنی از قبیل گچ، سولفات سدیم، زئولیت، نمک، سلیستین، کرومیت، ذغال سنگ، سنگ آهک، طلا، بوکسیت و سنگ‌های گرانیت و ساختمانی و ۷۱ نوع ماده معدنی شناخته شده کشور.
- همجوار بودن با بازار مصرف و بهره‌گیری از توان تخصصی کشور.

۳-۳. تحلیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

در این فصل با استفاده از آمارهای رسمی موجود، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در استان سمنان بر پایه قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ و به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی را تحلیل خواهیم کرد. در ابتدا سرمایه‌گذاری واقعی کل استان در بخش صنعت را بررسی می‌کنیم.

۴-۳. سرمایه گذاری در بخش صنعت استان

جدول ۳-۱ سرمایه گذاری صنعتی در استان سمنان را طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ نشان می دهد.

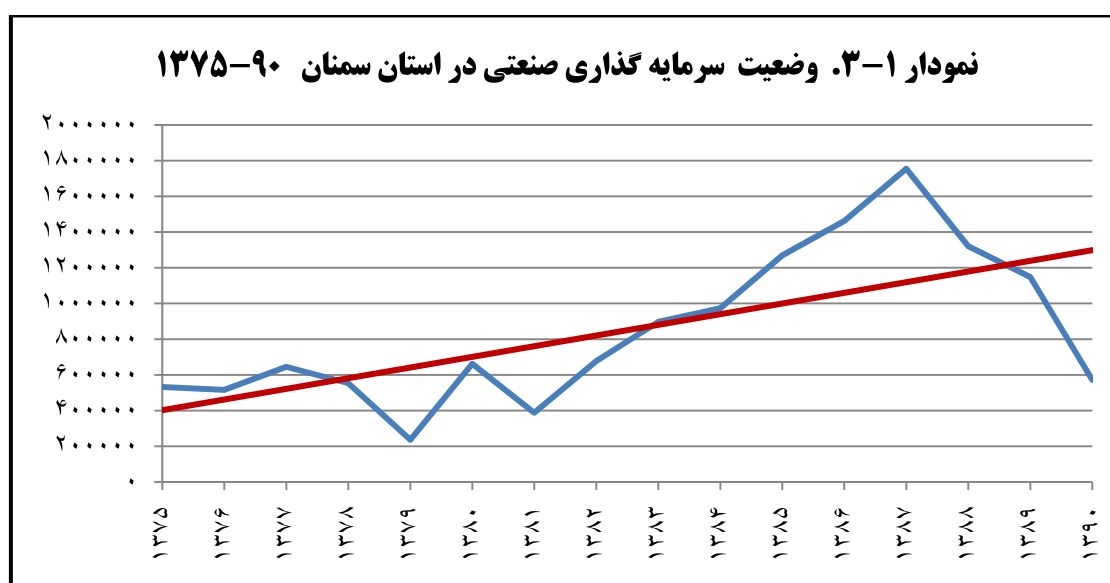
ارقام سرمایه گذاری برحسب قیمت های سال ۱۳۸۳ تعدیل شده اند. کمترین میزان سرمایه گذاری

۲۳۶۵۱۵ میلیون ریال مربوط به سال ۱۳۷۹ و بیشترین آن به مبلغ ۱۷۵۵۲۱۱ میلیون ریال مربوط به

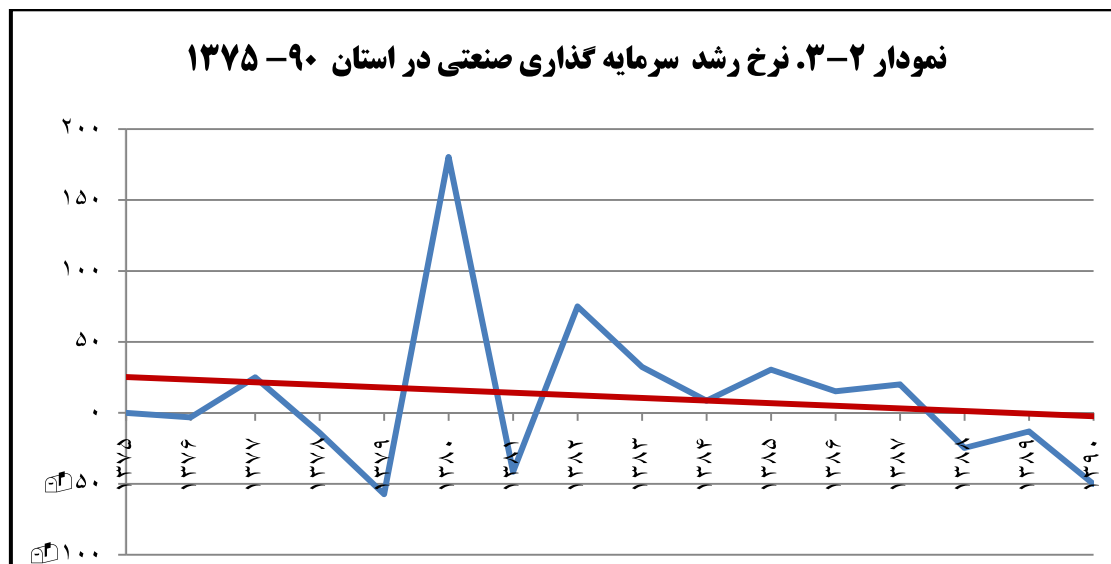
سال ۱۳۸۷ می باشد.

جدول ۳-۱. سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت استان سمنان بر پایه قیمت های سال ۱۳۸۳				
سال	تعداد پروانه های بهره برداری	سرمایه گذاری واقعی میلیون ریال	نرخ رشد سرمایه گذاری واقعی	اشتغال - نفر
۱۳۷۵	۱۳۷	۵۳۲۵۵۱	۰	۲۹۲۰
۱۳۷۶	۱۵۱	۵۱۵۹۲۶	-۳	۲۹۷۲
۱۳۷۷	۱۱۲	۶۴۴۹۴۵	۲۵	۱۷۱۰
۱۳۷۸	۱۸۸	۵۵۳۶۸۷	-۱۴	۲۸۸۴
۱۳۷۹	۱۱۳	۲۳۶۵۱۵	-۵۷	۱۶۱۷
۱۳۸۰	۱۴۸	۶۶۲۷۹۳	۱۸۰	۳۵۳۷
۱۳۸۱	۱۶۳	۳۸۷۵۸۸	-۴۲	۲۶۷۶
۱۳۸۲	۱۸۱	۶۷۷۹۵۶	۷۵	۳۸۱۶
۱۳۸۳	۱۸۳	۸۹۶۸۸۰	۳۲	۳۳۳۱
۱۳۸۴	۱۸۲	۹۷۳۴۳۶	۹	۲۵۹۳
۱۳۸۵	۱۷۴	۱۲۶۹۴۰۴	۳۰	۲۷۶۲
۱۳۸۶	۲۰۷	۱۴۶۲۱۵۲	۱۵	۳۱۴۲
۱۳۸۷	۱۸۳	۱۷۵۵۲۱۱	۲۰	۳۷۶۳
۱۳۸۸	۱۸۰	۱۳۲۰۹۰۵	-۲۵	۳۴۳۲
۱۳۸۹	۱۶۰	۱۱۴۸۲۸۳	-۱۳	۴۱۷۹
۱۳۹۰	۹۹	۵۷۲۵۶۸	-۵۰	۱۹۷۲
ماخذ: اداره کل صنایع و معادن استان سمنان				

نمودار ۳-۱ نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری واقعی در بخش صنعت استان سمنان روند صعودی طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ داشته است. البته نرخ رشد این روند با نوساناتی نیز همراه بوده است. سرمایه‌گذاری صنعتی استان تا سال ۸۱ فراز و فرودهایی داشته است اما از سال ۸۱ که مصادف با سالهای اول برنامه سوم توسعه است روند صعودی یافته و تا اواسط برنامه چهارم توسعه این روند صعودی ادامه یافته است. از سال ۸۷ و در اوج قیمت های نفت، نزولی شده است.

نمودار ۳-۲ نرخ رشد سرمایه‌گذاری بخش صنعت استان را نشان می‌دهد. اوج این نرخ رشد مربوط به سال ۸۰ است که نرخ رشد آن به ۱۸۰ درصد نسبت به سال ۷۹ رسیده است. روند کلی نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش صنعت استان نزولی بوده است. متوسط نرخ رشد سالانه سرمایه‌گذاری واقعی در بخش صنعت استان طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰، ۳۲/۰ درصد بوده است.

۳-۵. سرمایه گذاری واقعی در بخش صنعت استان به تفکیک شهرستان ها

۳-۵-۱. صنعت دامغان

جدول ۲-۳ و نمودار ۳-۳، سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت دامغان را از سال

۱۳۷۵ تا سال ۱۳۹۰ نشان می دهند.

ملاحظه می شود که سرمایه گذاری بخش خصوصی در دامغان تا سال ۱۳۸۳ نوسانات ملایمی

داشته است. اما از سال ۸۳ به بعد افزایش پیدا کرده و در سال ۸۹ به اوج خود یعنی بیش از ۱۳۰

میلیارد ریال رسیده است. کمترین رقم سرمایه گذاری در سال ۱۳۷۹ به مبلغ ۲۴۱۸ میلیون ریال و

بیشترین مقدار سرمایه گذاری در سال ۱۳۸۹ به مبلغ ۱۳۰۴۷۲ میلیون ریال بوده است. روند

سرمایه گذاری در صنعت دامغان طی سالهای تحت بررسی صعودی بوده است. رشد سرمایه گذاری

واقعی در صنعت دامغان از سالهای اولیه برنامه سوم توسعه آغاز و در سال پایانی برنامه چهارم

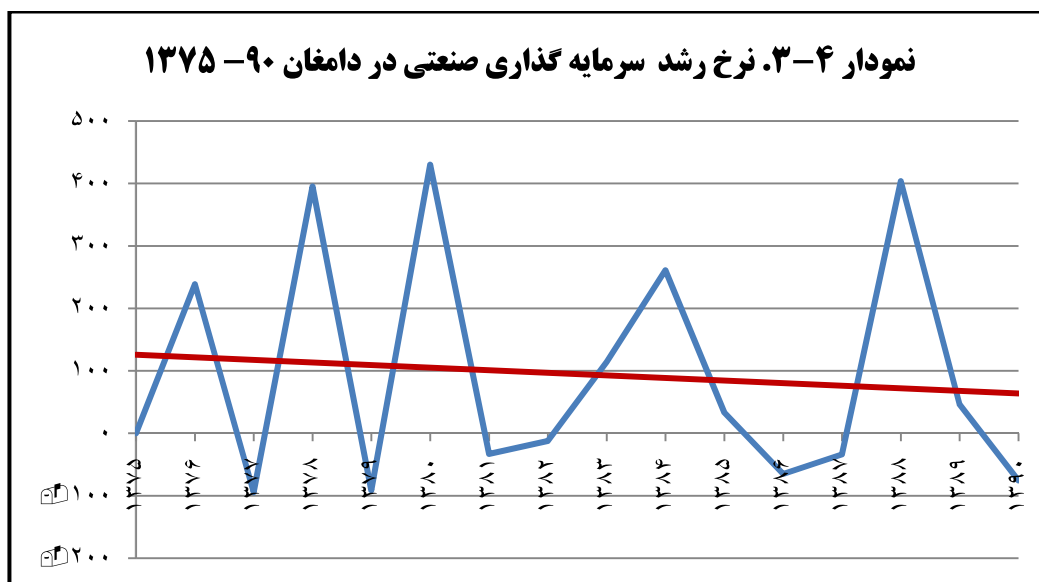
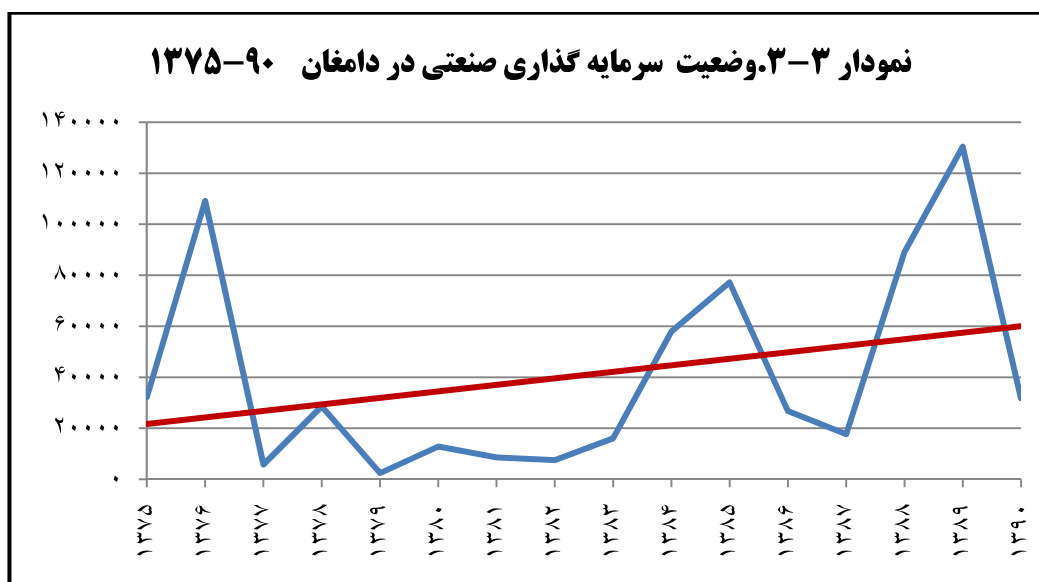
توسعه به اوج خود رسیده است. بطورکلی، سرمایه گذاری های صنعتی در استان در سالهای اول و

سال‌های آخر برنامه‌های پنج ساله توسعه افزایش نشان می‌دهند. این موضوع در شهرستان دامغان نیز محقق شده است.

جدول ۲-۳. سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت دامغان بر پایه قیمت‌های سال ۱۳۸۳				
سال	تعداد پروانه‌های بهره‌برداری	سرمایه‌گذاری میلیون ریال	نرخ رشد سرمایه‌گذاری	اشتغال - نفر
۱۳۷۵	۱۳	۳۲۲۱۹	۰	۳۲۲
۱۳۷۶	۱۹	۱۰۹۲۰۴	۲۳۹	۳۵۳
۱۳۷۷	۹	۵۷۶۴	۹۵-	۹۱
۱۳۷۸	۱۱	۲۸۵۶۶	۳۹۶	۱۶۶
۱۳۷۹	۶	۲۴۱۸	۹۲-	۵۱
۱۳۸۰	۶	۱۲۸۲۱	۴۳۰	۱۲۳
۱۳۸۱	۱۱	۸۵۶۶	۳۳-	۱۴۱
۱۳۸۲	۳	۷۴۹۲	۱۳-	۲۷
۱۳۸۳	۱۱	۱۶۰۴۳	۱۱۴	۱۵۱
۱۳۸۴	۲۱	۵۷۹۳۵	۲۶۱	۲۳۹
۱۳۸۵	۱۵	۷۷۲۴۰	۳۳	۲۷۶
۱۳۸۶	۱۷	۲۶۷۵۶	۶۵-	۱۴۷
۱۳۸۷	۷	۱۷۷۰۰	۳۴-	۹۳
۱۳۸۸	۱۸	۸۹۱۹۹	۴۰۴	۴۸۸
۱۳۸۹	۲۲	۱۳۰۴۷۲	۴۶	۴۹۵
۱۳۹۰	۱۰	۳۱۷۱۲	۷۶-	۱۲۳
ماخذ: اداره کل صنایع و معادن استان سمنان				

نمودار ۴-۳، نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در بخش صنعت دامغان را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که این نرخ رشد با نوسانات همراه بوده و در عین حال روند کلی آن نزولی بوده است.

متوسط نرخ رشد سالانه سرمایه گذاری واقعی در شهرستان دامغان طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰، ۰/۰۷- درصد بوده است.

۲-۵-۳. صنعت سمنان

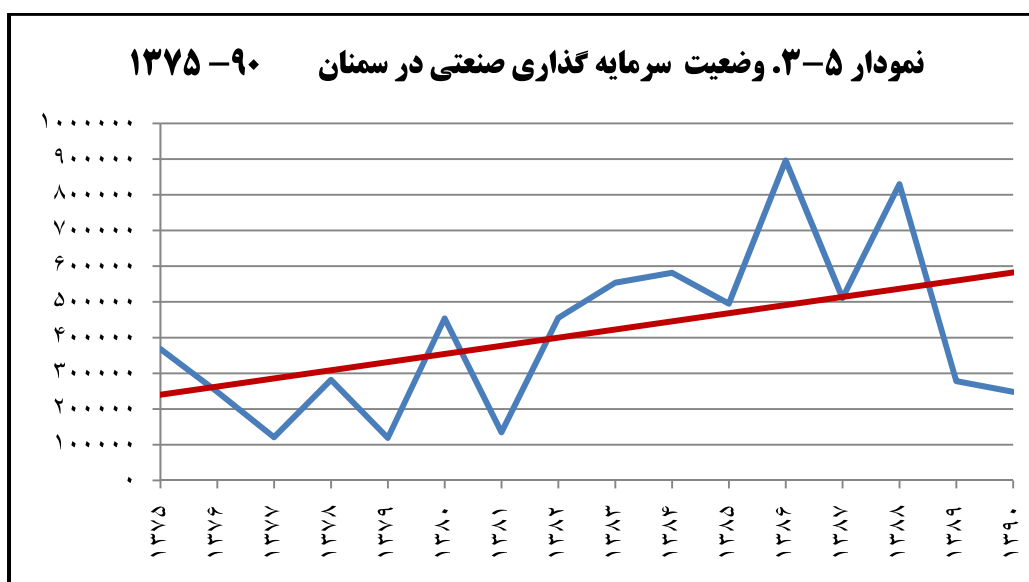
جدول ۳-۳ و نمودارهای ۳-۵ و ۳-۶، وضعیت سرمایه‌گذاری واقعی بخش خصوصی در صنعت

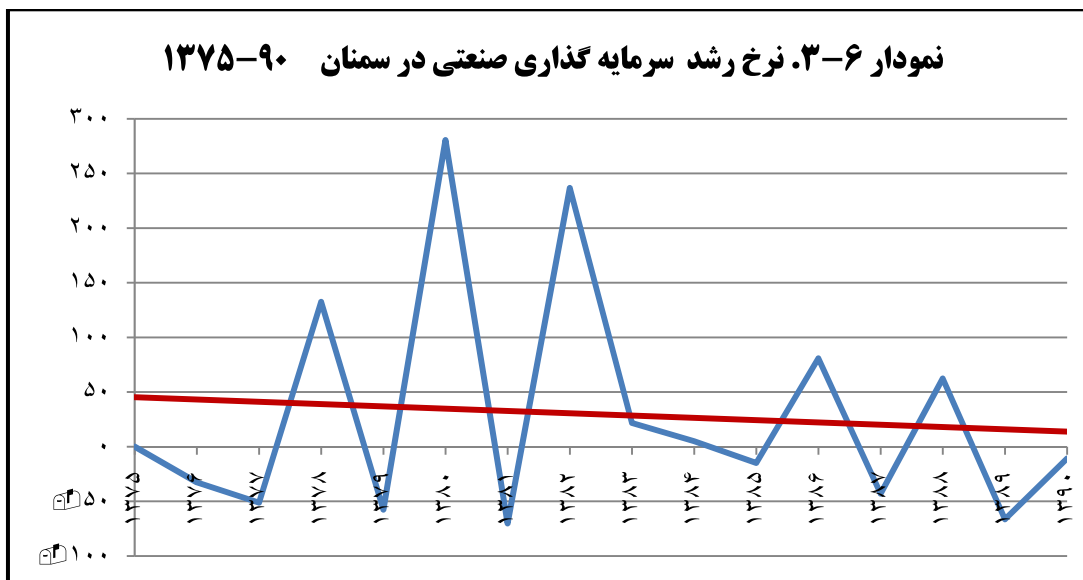
شهرستان سمنان را نشان می‌دهند.

جدول ۳-۳. سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت سمنان				
سال	تعداد پروانه‌های بهره‌برداری	سرمایه‌گذاری میلیون ریال	نرخ رشد سرمایه گذاری	اشتغال - نفر
۱۳۷۵	۷۲	۳۶۸۶۵۸	۰	۱۶۲۸
۱۳۷۶	۸۵	۲۴۸۲۵۳	-۳۳	۱۷۷۵
۱۳۷۷	۶۷	۱۲۱۱۳۰	-۵۱	۹۱۷
۱۳۷۸	۱۰۸	۲۸۱۷۹۷	۱۳۳	۱۳۰۹
۱۳۷۹	۶۲	۱۱۹۲۴۶	-۵۸	۹۱۰
۱۳۸۰	۸۲	۴۵۳۹۳۹	۲۸۱	۲۳۳۰
۱۳۸۱	۷۲	۱۳۵۱۵۳	-۷۰	۱۲۶۳
۱۳۸۲	۹۳	۴۵۵۲۶۲	۲۳۷	۲۴۷۶
۱۳۸۳	۹۰	۵۵۳۹۹۴	۲۲	۱۹۲۷
۱۳۸۴	۷۸	۵۸۱۹۴۶	۵	۱۳۸۰
۱۳۸۵	۷۰	۴۹۵۴۰۸	-۱۵	۱۳۰۷
۱۳۸۶	۷۹	۸۹۶۴۳۵	۸۱	۱۳۶۷
۱۳۸۷	۷۰	۵۱۱۱۵۴	-۴۳	۱۸۰۹
۱۳۸۸	۶۳	۸۳۰۱۹۷	۶۲	۱۵۱۰
۱۳۸۹	۴۵	۲۷۸۲۶۲	-۶۶	۹۷۸
۱۳۹۰	۲۷	۲۴۸۱۵۵	-۱۱	۷۳۳
ماخذ: اداره کل صنایع و معادن استان سمنان				

کلا حجم سرمایه گذاری در سمنان از همه شهرستانهای دیگر استان در تمامی سالهای تحت بررسی بیشتر است. کمترین رقم سرمایه گذاری مربوط به سال ۱۳۷۹ به مبلغ ۱۱۹۲۴۶ میلیون ریال و بیشترین مبلغ آن مربوط به سال ۱۳۸۶ به میزان ۸۹۶۴۳۵ میلیون ریال است. نمودار ۳-۵ و ۳-۶ نشان می دهند که روند سرمایه گذاری در سمنان در طی سالهای تحت بررسی صعودی بوده است. از سال ۷۶ تا سال ۸۱ حجم سرمایه گذاری واقعی در بخش صنعت سمنان زیر خط روند و از سال ۸۱ تا سال ۸۸ بالای خط روند بوده است.

نرخ رشد سرمایه گذاری بخش خصوصی در سمنان به رغم نوسانات زیاد، روند نزولی ملایمی داشته است. اوج این نرخ رشد مربوط به سال ۱۳۸۰، مصادف با دوره دوم ریاست جمهوری آقای خاتمی، معادل ۲۸۱ درصد بوده است. متوسط سالانه نرخ رشد سرمایه گذاری واقعی در بخش صنعت شهرستان سمنان طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰، معادل ۱/۷- درصد بوده است.

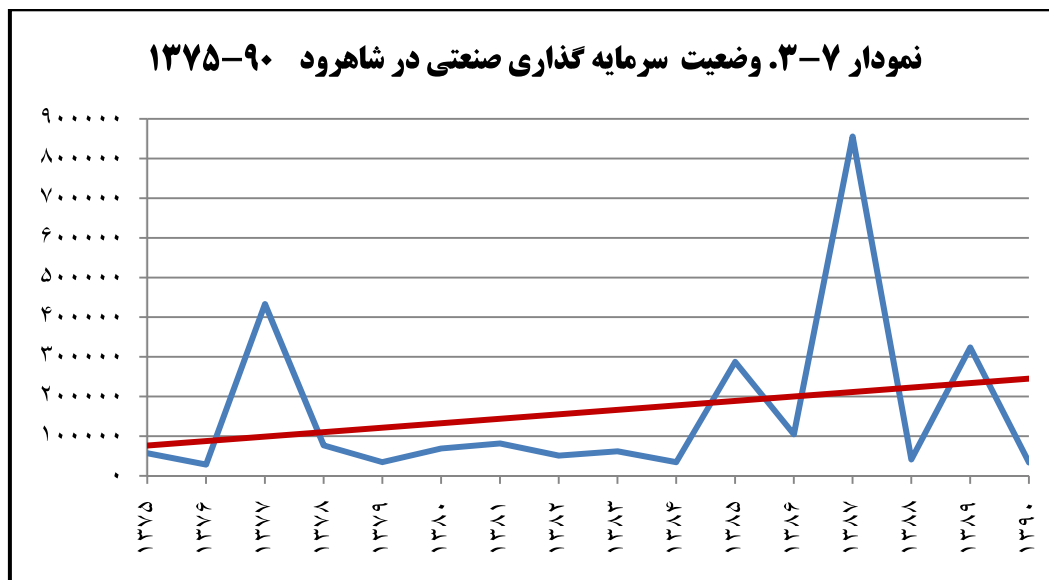

۳-۵-۳. صنعت شاهرود

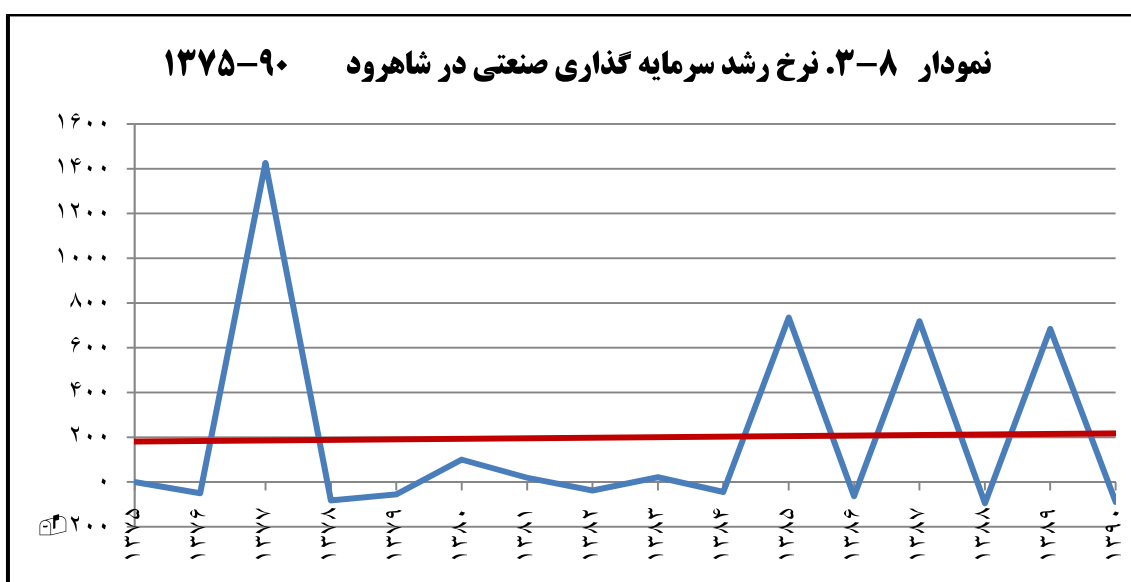
جدول ۳-۴، وضعیت سرمایه‌گذاری واقعی بخش خصوصی در صنعت شهرستان شاهرود را نشان می‌دهد. کمترین میزان سرمایه‌گذاری مربوط به سال ۷۶ به مبلغ ۲۸۳۸۶ میلیون ریال و بیشترین میزان آن مربوط به سال ۸۷ به مبلغ ۸۵۵۴۱۸ میلیون ریال است.

نمودار ۳-۷ نشان می‌دهد که میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت شاهرود در طول سالهای تحت بررسی روند صعودی ملایمی داشته است. از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۸۴ (بجز سال ۱۳۷۶)، زیر خط روند بوده است و از سال ۱۳۸۵ اطراف خط روند نوسان داشته است. وضعیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت شهرستان شاهرود طی سالهای برنامه چهارم توسعه بهتر از سالهای قبل بوده است.

جدول ۴-۳. سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت شاهرود				
سال	تعداد پروانه های بهره برداری	سرمایه گذاری میلیون ریال	نرخ رشد سرمایه گذاری	اشتغال - نفر
۱۳۷۵	۳۱	۵۷۲۱۹	۰	۴۶۴
۱۳۷۶	۲۵	۲۸۳۸۶	-۵۰	۲۲۶
۱۳۷۷	۱۵	۴۳۳۱۴۴	۱۴۲۶	۴۵۹
۱۳۷۸	۲۷	۷۶۶۶۸	-۸۲	۷۹۱
۱۳۷۹	۱۸	۳۴۲۷۵	-۵۵	۱۹۶
۱۳۸۰	۱۲	۶۸۶۳۸	۱۰۰	۱۹۷
۱۳۸۱	۲۶	۸۱۷۷۹	۱۹	۴۰۵
۱۳۸۲	۲۴	۵۰۹۵۴	-۳۸	۵۰۸
۱۳۸۳	۲۹	۶۱۹۴۵	۲۲	۲۸۱
۱۳۸۴	۲۰	۳۴۴۱۷	-۴۴	۲۹۸
۱۳۸۵	۱۵	۲۸۷۳۴۳	۷۳۵	۴۰۰
۱۳۸۶	۲۸	۱۰۴۵۱۸	-۶۴	۲۱۸
۱۳۸۷	۱۹	۸۵۵۴۱۸	۷۱۸	۴۳۶
۱۳۸۸	۱۹	۴۱۲۶۵	-۹۵	۲۰۳
۱۳۸۹	۳۰	۳۲۳۷۴۲	۶۸۵	۸۸۶
۱۳۹۰	۷	۳۳۷۷۱	-۹۰	۱۲۱
ماخذ: اداره کل صنایع و معادن استان سمنان				

نمودار ۸-۳ نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در صنعت شهرستان شاهرود را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که این نرخ رشد تقریباً ثابت مانده است. اوج نرخ رشد سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۷۷ با حدود ۱۴۲۶ درصد رشد نسبت به سال قبل رخ داده است و بعد از آن حول میانگین ۲۴۸ درصدی خود در نوسان بوده است. متوسط نرخ رشد سالانه سرمایه‌گذاری واقعی بخش خصوصی در صنعت شهرستان شاهرود طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰، معادل ۲/۲۶- درصد بوده است.

۴-۵-۳. صنعت گرمسار

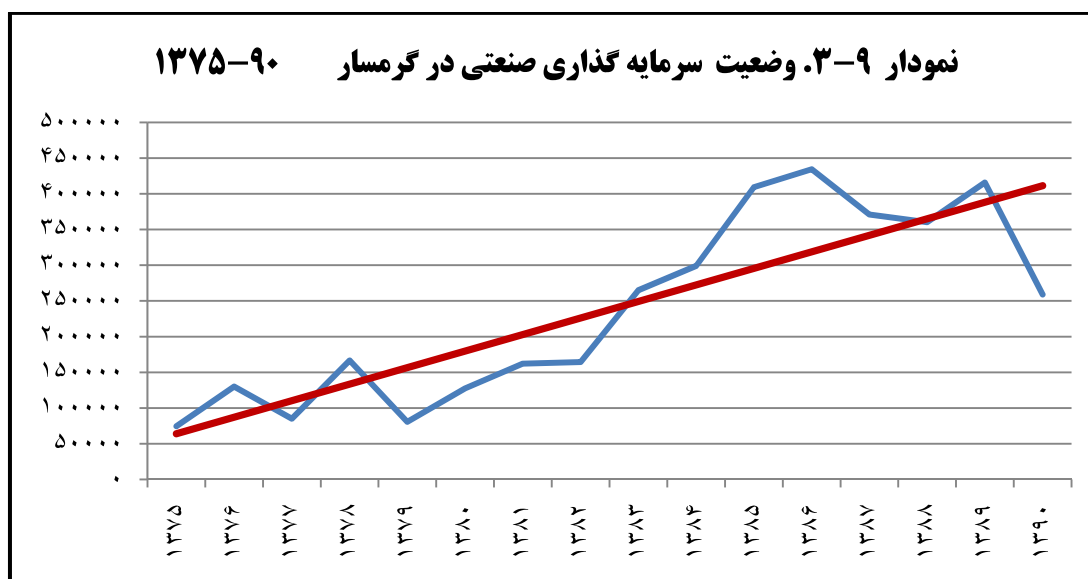
جدول ۳-۵، وضعیت سرمایه گذاری واقعی بخش خصوصی در صنعت شهرستان گرمسار را نشان

می دهد. کمترین حجم سرمایه گذاری مربوط به سال ۷۵ به مبلغ ۷۴۴۵۷ میلیون ریال و بیشترین حجم

سرمایه گذاری مربوط به سال ۸۶ به مبلغ ۴۳۴۴۴۳ میلیون ریال بوده است.

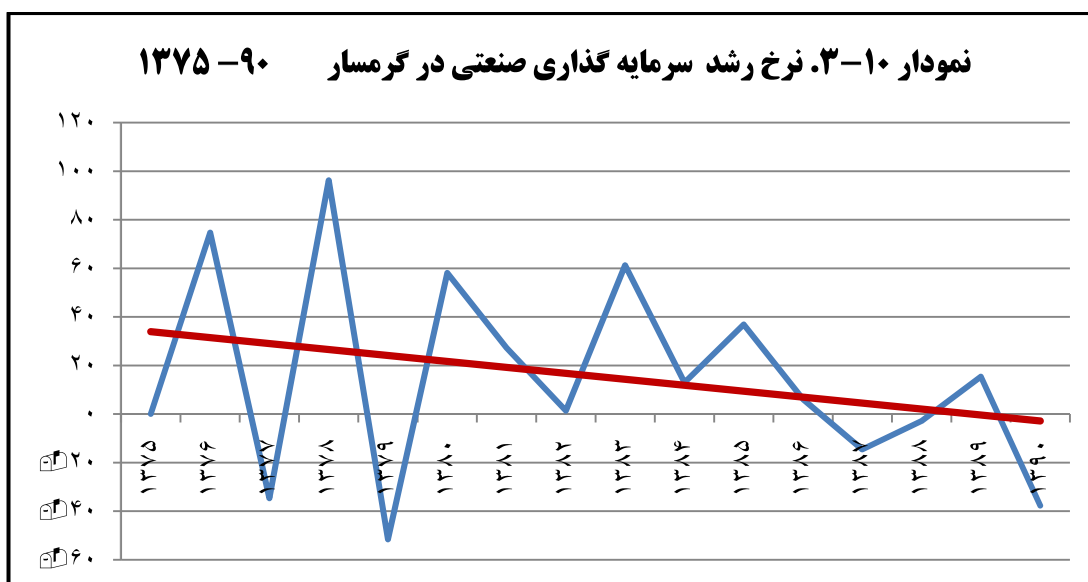
جدول ۳-۵. سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت گرمسار				
سال	تعداد پروانه های بهره برداری	سرمایه گذاری میلیون ریال	نرخ رشد سرمایه گذاری	اشتغال - نفر
۱۳۷۵	۲۱	۷۴۴۵۷	۰	۵۰۶
۱۳۷۶	۲۲	۱۳۰۰۸۲	۷۵	۶۱۸
۱۳۷۷	۲۱	۸۴۹۰۷	-۳۵	۲۴۳
۱۳۷۸	۴۲	۱۶۶۶۵۶	۹۶	۶۱۸
۱۳۷۹	۲۷	۸۰۵۷۶	-۵۲	۴۶۰
۱۳۸۰	۴۸	۱۲۷۳۹۵	۵۸	۸۸۷
۱۳۸۱	۵۴	۱۶۲۰۹۱	۲۷	۸۶۷
۱۳۸۲	۶۱	۱۶۴۲۴۸	۱	۸۰۵
۱۳۸۳	۵۳	۲۶۴۸۹۷	۶۱	۹۷۲
۱۳۸۴	۶۳	۲۹۹۱۳۸	۱۳	۶۷۶
۱۳۸۵	۷۴	۴۰۹۴۱۳	۳۷	۷۷۹
۱۳۸۶	۸۳	۴۳۴۴۴۳	۶	۱۴۱۰
۱۳۸۷	۸۷	۳۷۰۹۳۸	-۱۵	۱۴۲۵
۱۳۸۸	۸۰	۳۶۰۲۴۴	-۳	۱۲۳۱
۱۳۸۹	۶۳	۴۱۵۸۰۷	۱۵	۱۸۲۰
۱۳۹۰	۵۵	۲۵۸۹۳۰	-۳۸	۹۹۵
ماخذ: اداره کل صنایع و معادن استان سمنان				

نمودار ۳-۹ نشان می‌دهد که روند سرمایه‌گذاری طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ صعودی بوده است. در سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸، یعنی سه سال اول برنامه دوم توسعه کشور، اطراف خط روند نوسان داشته است. از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ یعنی تقریباً در طول سال‌های برنامه سوم توسعه کشور، زیر خط روند قرار گرفته است. در سال‌های آغازین برنامه چهارم توسعه کشور روند صعودی به خود گرفته و تا سال ۱۳۸۸ بالای خط روند بوده است. متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری در بخش صنعت شهرستان گرمسار ۵/۵۶ درصد بوده است.

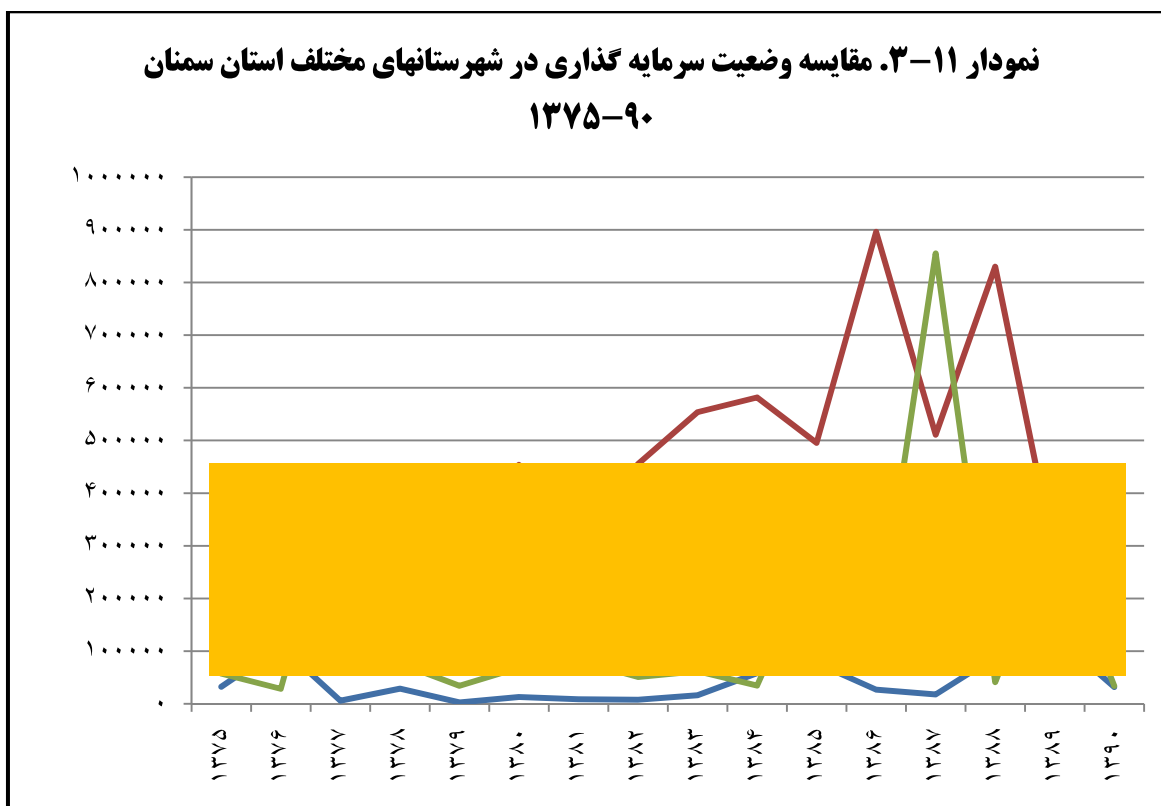
نمودار ۳-۱۰، نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی بخش خصوصی در صنعت شهرستان گرمسار طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ را نشان می‌دهد. بیشترین میزان نرخ رشد مربوط به سال ۱۳۷۸ معادل ۹۸ درصد و کمترین آن مربوط به سال ۱۳۷۹ و برابر ۵۲- درصد بوده است. این نرخ رشد از سال ۱۳۸۰

تا سال ۱۳۹۰ بجز سال‌های ۱۳۸۲، ۱۳۸۷، و ۱۳۹۰، مثبت بوده است. روند کلی این سرمایه‌گذاری طی سال‌های تحت بررسی نزولی بوده است.

۵-۳. مقایسه وضعیت سرمایه‌گذاری در بخش صنعت شهرستان‌های استان

نمودار ۱۱-۳، حجم سرمایه‌گذاری صنعتی انجام شده در شهرستان‌های مختلف استان را نشان می‌دهد. همانگونه که ملاحظه می‌شود حجم سرمایه‌گذاری صنعتی در شهرستان سمنان تقریباً در تمامی سال‌های تحت بررسی از سایر شهرستان‌ها بیشتر بوده است. گرمسار در مرتبه دوم، شاهرود در رتبه سوم و دامغان در رتبه آخر قرار دارند و فقط در سال‌های ۷۷ و ۸۷، حجم سرمایه‌گذاری صنعتی در شهرستان شاهرود از سایر شهرستان‌ها پیشی گرفته است. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود، سرمایه‌گذاری در بخش صنعت در سال‌های ۸۸ تا ۹۰ در تمامی شهرستان‌های استان کاهش یافته است.

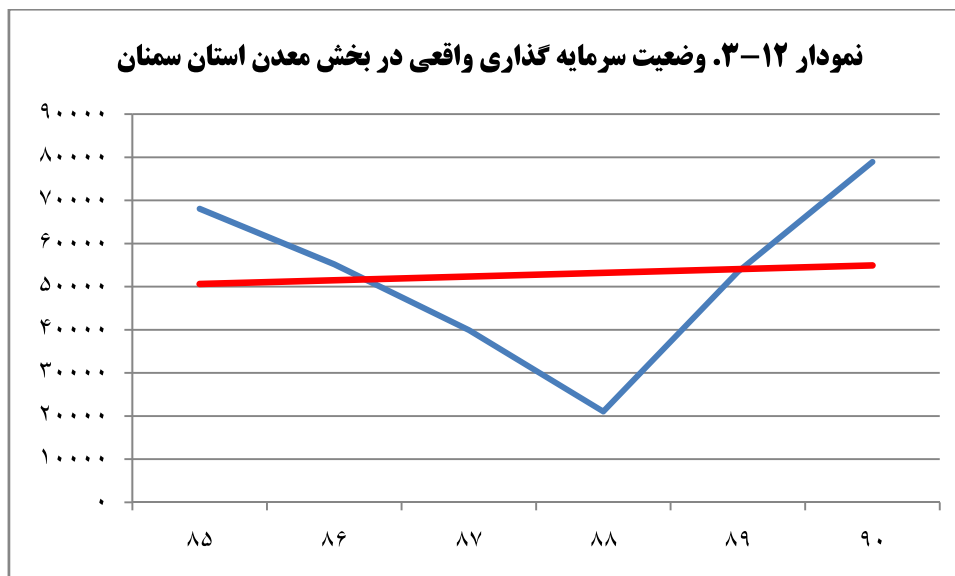

۳-۶. بخش معدن

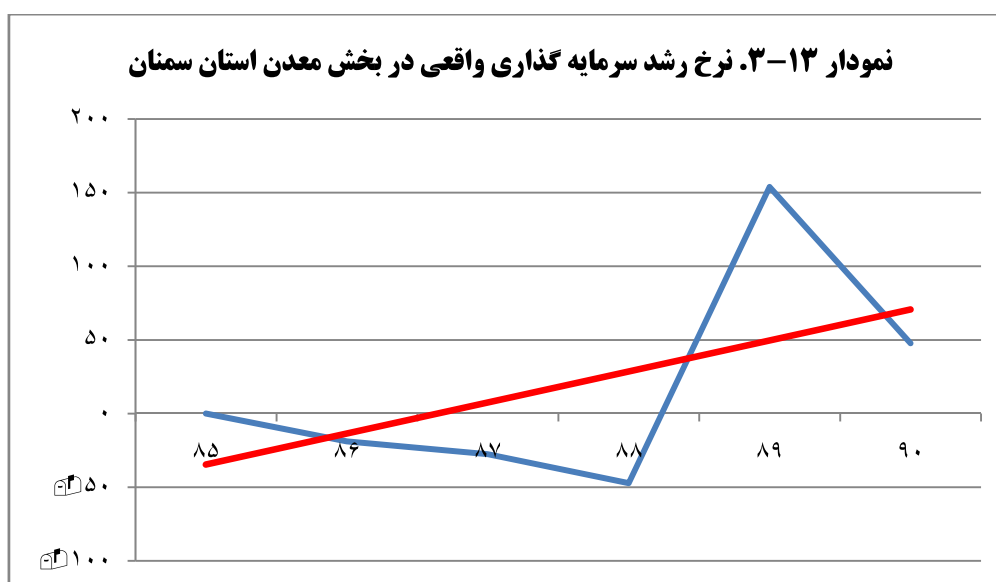
تولید مواد معدنی مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می‌باشد. در بعضی از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد معدنی به همان صورتی که از کانسار استخراج می‌شود عرضه می‌گردد و در بعضی دیگر از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد استخراج شده پس از انجام عملیات فیزیکی یا شیمیایی لازم به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله، تفکیک کانه‌ها و یا افزایش عیار ماده خام به بازار عرضه می‌گردد.

سرمایه‌گذاری عبارت است از تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه‌ای (ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری وسایل نقلیه، ساختمان و زمین، راه اختصاصی، توسعه و

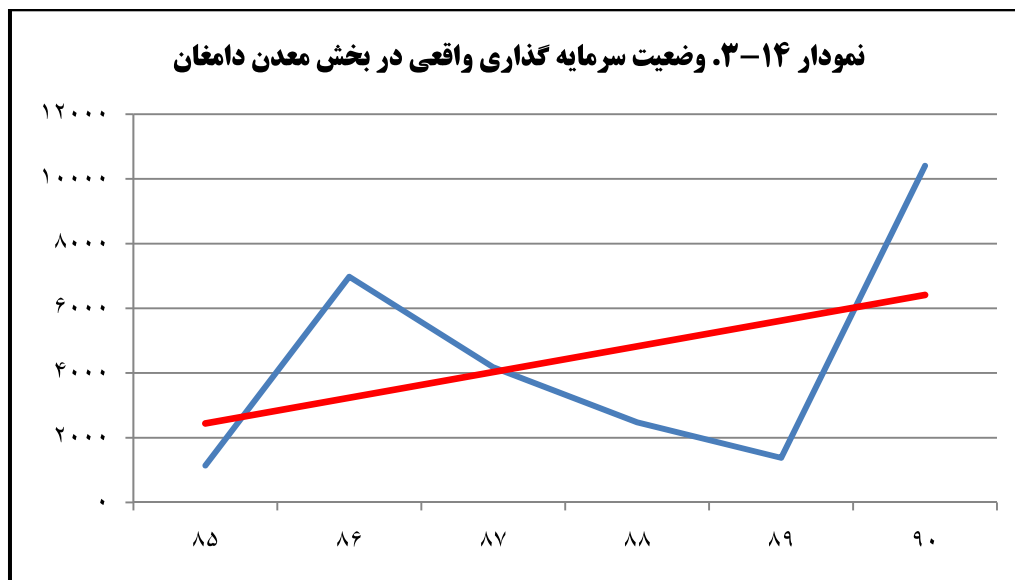
روند سرمایه‌گذاری در بخش معدن استان بطور کلی روند صعودی ملایمی بوده است بطوری‌که متوسط نرخ رشد سالانه آن ۱/۳ درصد بوده است.

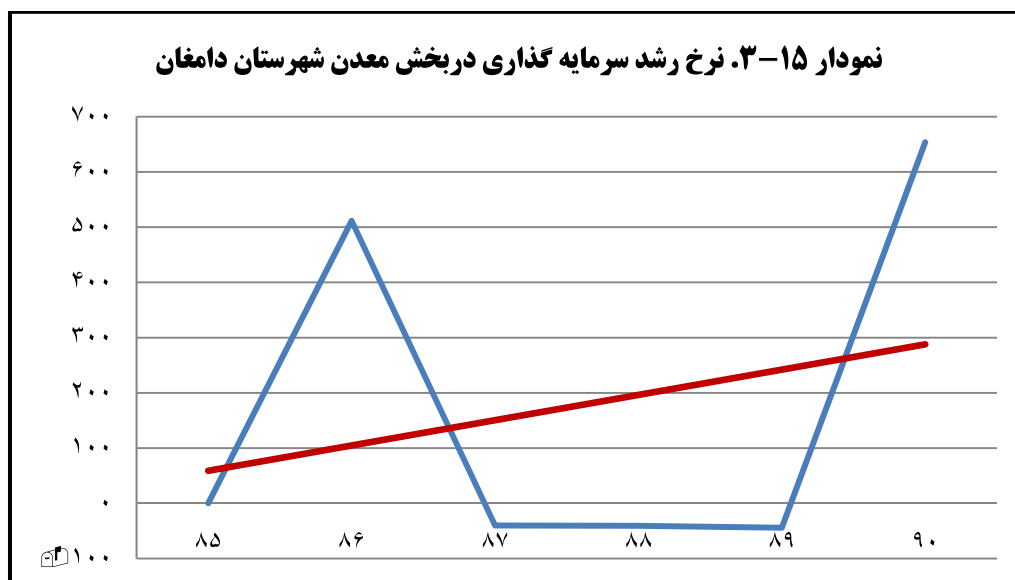
نمودار ۱۲-۳، نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش معدن استان را نشان می‌دهد. اوج نرخ رشد مربوط به سال ۱۳۸۹ و معادل ۱۵۴ درصد بوده است. معمولاً در سال‌های پایانی برنامه‌های پنج‌ساله توسعه، میزان سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد. سال ۸۸ و ۸۹ سال‌های پایانی برنامه چهارم توسعه است که شاید به همین دلیل سرمایه‌گذاری در بخش معدن استان نیز افزایش قابل ملاحظه‌ای یافته است.

جدول ۷-۳. سرمایه‌گذاری در بخش معدن دامغان ۹۰-۱۳۸۵							
کل	۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	
۲۶۵۵۵	۱۰۴۰۳	۱۳۸۰	۲۴۷۶	۴۱۷۶	۶۹۷۸	۱۱۴۱	مقدار (میلیون ریال)
	۶۵۴	-۴۴	-۴۱	-۴۰	۵۱۱	۰	نرخ رشد (درصد)
۲۱.۱۶	متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)						
	مأخذ: سازمان صنایع و معادن سمنان و محاسبات محقق						

نمودار ۱۵-۳. نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در بخش معدن دامغان را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که در سالهای ۸۷ تا ۸۹ این نرخ زیر خط روند و منفی بوده است. بالاترین نرخ رشد مربوط به سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ و معادل ۶۵۴ درصد می‌باشد.

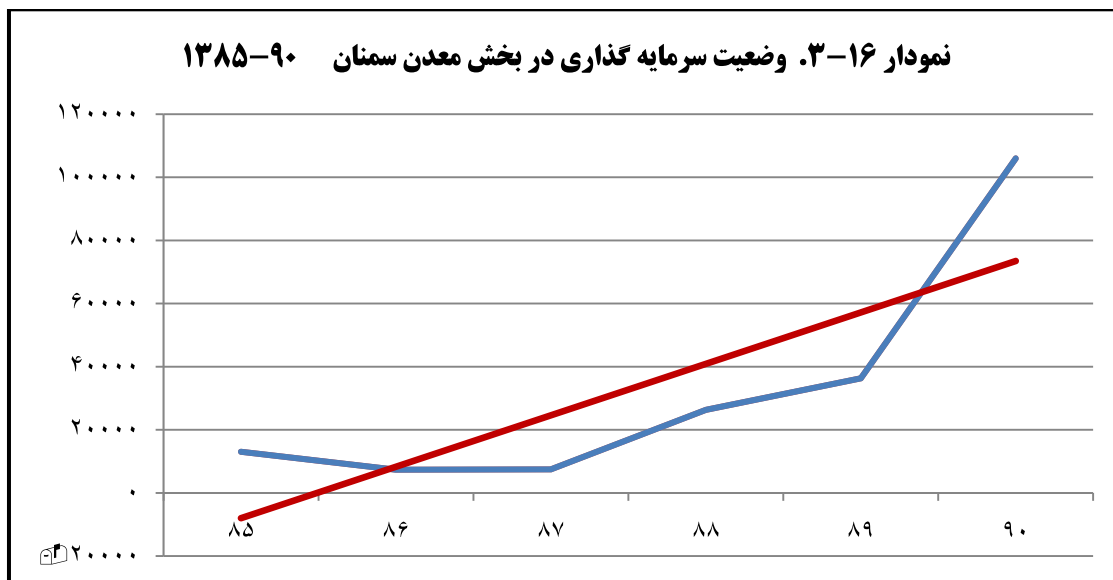

۲-۸-۳. معدن سمنان

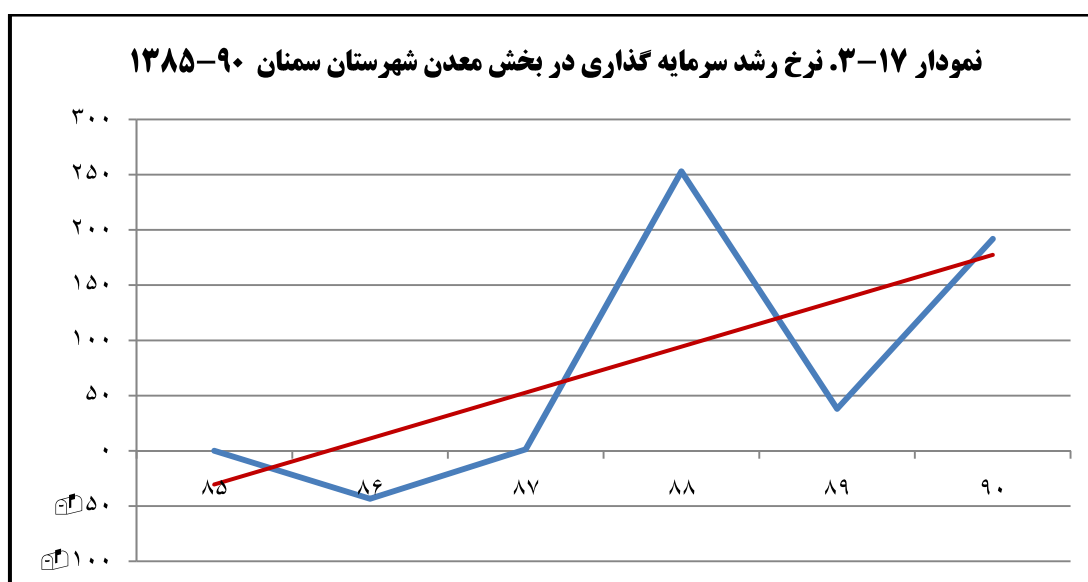
جدول ۳-۸ و نمودار ۳-۱۶ وضعیت سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن شهرستان سمنان را طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ نشان می دهند. ملاحظه می شود که سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان سمنان از ۱۳۰۳۵ میلیون ریال در سال ۸۵ به رقم ۱۰۵۹۳۶ میلیون ریال در سال ۹۰ رسیده است. سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن سمنان در تمامی سالهای تحت بررسی، بجز سال ۱۳۸۶، افزایش داشته است. افزایش سرمایه گذاری در شهرستان سمنان به دلیل وجود ذخایر معدنی متنوع و زیاد، دور از انتظار نیست.

جدول ۳-۸ سرمایه گذاری در بخش معدن سمنان ۹۰-۱۳۸۵							
کل	۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	
مقدار (میلیون ریال)	۱۰۵۹۶۳	۳۶۳۰۸	۲۶۳۱۴	۷۴۵۵	۷۳۶۴	۱۳۰۳۵	
نرخ رشد (درصد)	۱۹	۳۸	۲۵۳	۱	-۴۴	.	
۱۹.۹۶	متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)						
	مأخذ: سازمان صنایع و معادن سمنان و محاسبات محقق						

نمودار ۳-۱۶، وضعیت سرمایه گذاری در بخش معدن سمنان و روند آن را نشان می دهد. ملاحظه می شود که روند این سرمایه گذاری در طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ صعودی بوده است. متوسط نرخ رشد سالانه آن ۱۹/۹۶ درصد بوده است.

روند نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در بخش معدن شهرستان سمنان در نمودار ۱۷-۳ نشان داده شده است. ملاحظه می‌شود که نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش معدن شهرستان سمنان بجز در سال ۱۳۸۶، در بقیه سال‌ها مثبت بوده است. بیشترین میزان این نرخ رشد در سال ۸۸ یعنی سال پایانی برنامه چهارم توسعه اتفاق افتاده است.

۳-۸-۳. معدن شاهرود

جدول ۳-۹ و نمودار ۳-۱۸ وضعیت سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن شهرستان شاهرود را

نشان می دهند.

ملاحظه می شود که سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان شاهرود از ۱۶۷۱۳ میلیون ریال در

سال ۸۵ به ۶۸۲۱ میلیون ریال در سال ۹۰ رسیده است و کاهش یافته است. بیشترین مقدار کاهش در

سال ۱۳۸۸ اتفاق افتاده است. طی سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ مجدداً روند افزایشی داشته است. متوسط

نرخ رشد سالانه سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن شهرستان شاهرود ۷/۴۹- درصد بوده است. با

توجه به موقعیت مناسب شاهرود برای کشاورزی و محدودیت منابع کانی در این شهرستان، کاهش

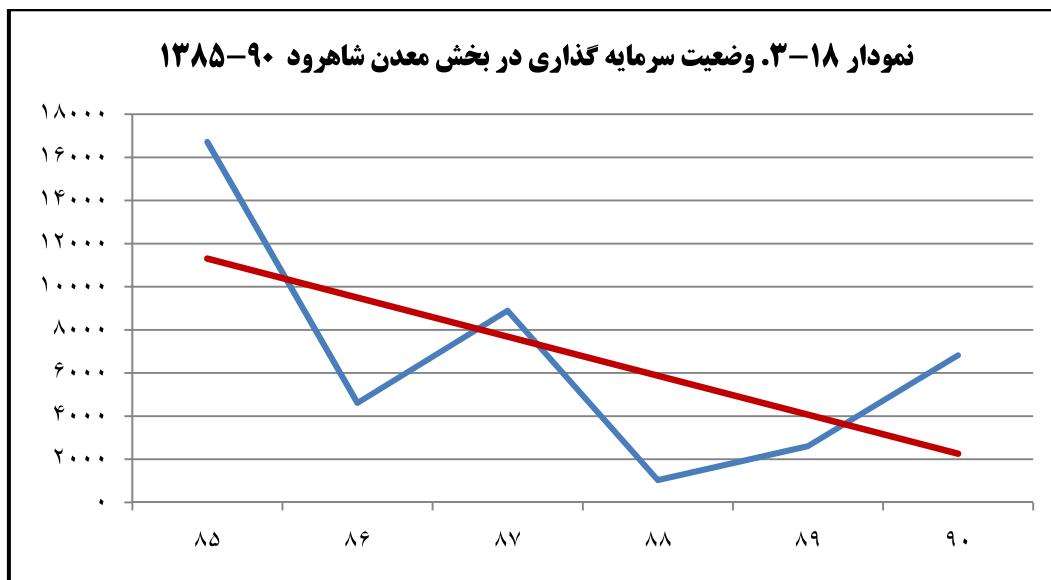
سرمایه گذاری در بخش معدن طبیعی به نظر می رسد.

جدول ۳-۹. سرمایه گذاری در بخش معدن شاهرود ۱۳۸۵-۹۰							
کل	۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	
مقدار (میلیون ریال)	۶۸۲۱	۲۶۰۲	۱۰۳۲	۸۸۹۱	۴۶۰۶	۱۶۷۱۳	۴۰۶۶۶
نرخ رشد (درصد)	۱۶۲	۱۵۲	-۸۸	۹۳	-۷۲	.	
متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)							-۷.۴۹
مأخذ: سازمان صنایع و معادن سمنان و محاسبات محقق							

روند سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان شاهرود نزولی بوده است. همانطوری که نمودار

۳-۱۸ نشان می دهد، از سال ۱۳۸۵ به بعد سرمایه گذاری در بخش معدن شاهرود بطور متوسط کاهش

یافته است.

نمودار ۱۹-۳، نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در بخش معدن شاهرود و روند آن را نشان می‌دهد. با این که متوسط سرمایه‌گذاری در این بخش شهرستان شاهرود کاهشی بوده است اما روند نرخ رشد آن افزایشی بوده است.

۴-۸-۳. معدن گرمسار

جدول ۳-۱۰ و نمودار ۳-۲۰، وضعیت سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان گرمسار را نشان

می دهند. سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن شهرستان گرمسار از ۴۲۵۹ میلیون ریال در سال ۱۳۸۵

به ۵۶۲۷ میلیون ریال در سال ۱۳۹۰ رسیده است. بیشترین رقم آن مربوط به سال ۱۳۸۶ به مبلغ ۸۱۵۲

میلیون ریال و کمترین رقم آن مربوط به سال ۱۳۸۸ به مبلغ ۳۱۳۷ میلیون ریال بوده است. روند آن در

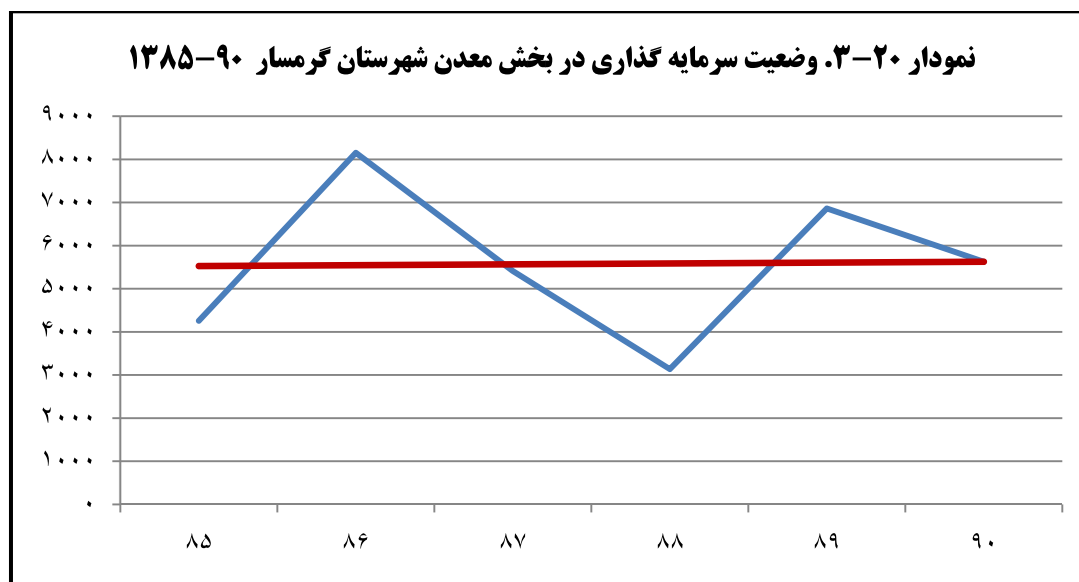
طی سال های تحت بررسی روند ملایم افزایشی با متوسط رشد سالانه ۲/۴۵ درصد بوده است.

جدول ۳-۱۰. سرمایه گذاری در بخش معدن گرمسار ۹۰-۱۳۸۵							
کل	۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	
مقدار (میلیون ریال)	۴۲۵۹	۸۱۵۲	۵۴۱۱	۳۱۳۷	۶۸۶۲	۵۶۲۷	۳۳۴۴۹
نرخ رشد (درصد)	۰	۹۱	-۳۴	-۴۲	۱۱۹	-۱۸	
متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)							۲۰۴۵
مأخذ: سازمان صنایع و معادن سمنان و محاسبات محقق							

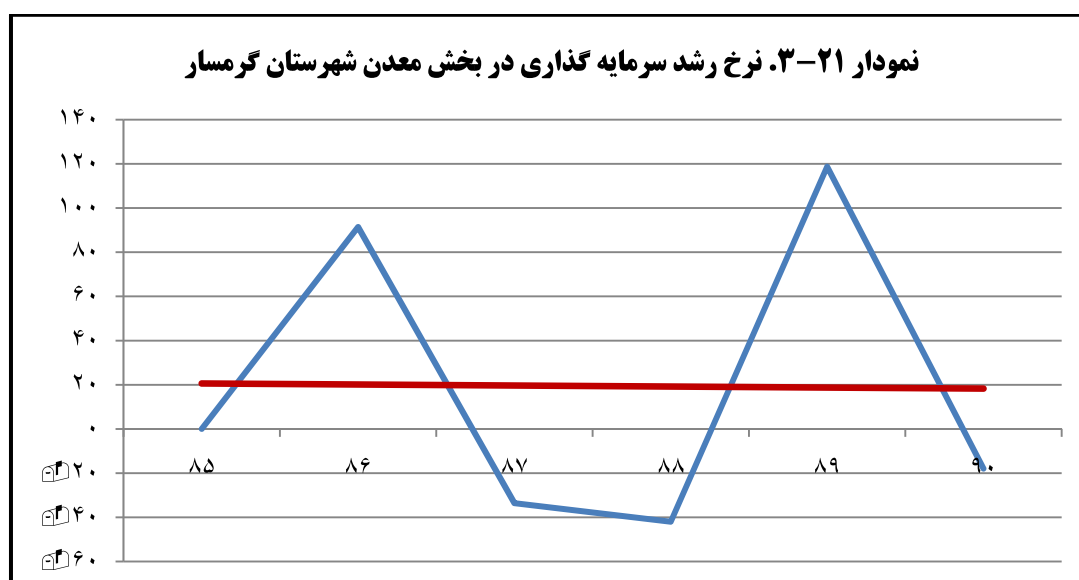
نمودار ۳-۲۰ وضعیت سرمایه گذاری واقعی در بخش معدن گرمسار را نشان می دهد. ملاحظه

می شود که این سرمایه گذاری اطراف خط روند تقریباً افقی خود نوسان داشته است. در سال های

۱۳۸۵ و ۱۳۸۸ زیر خط روند و در بقیه سال ها بالای خط روند خود قرار داشته است.

نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش معدن شهرستان گرمسار در نمودار ۲۱-۳ نشان داده شده است. ملاحظه می‌شود که این نرخ رشد در طی سال‌های مذکور دارای نوساناتی بوده است در عین حال، روند آن تقریباً ثابت مانده است. در سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، و ۱۳۹۰ این نرخ رشد منفی و در بقیه سال‌ها مثبت بوده است. بیشترین میزان نرخ رشد مربوط به سال ۱۳۸۹ معادل ۱۱۹ درصد بوده است.

۵-۸-۳. مقایسه سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان های استان سمنان

جدول ۱۲-۳ وضعیت سرمایه گذاری بخش معدن به تفکیک شهرستان های استان را نشان می دهد.

سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان سمنان از تمامی شهرستان ها و در تمامی سال ها بیشتر بوده

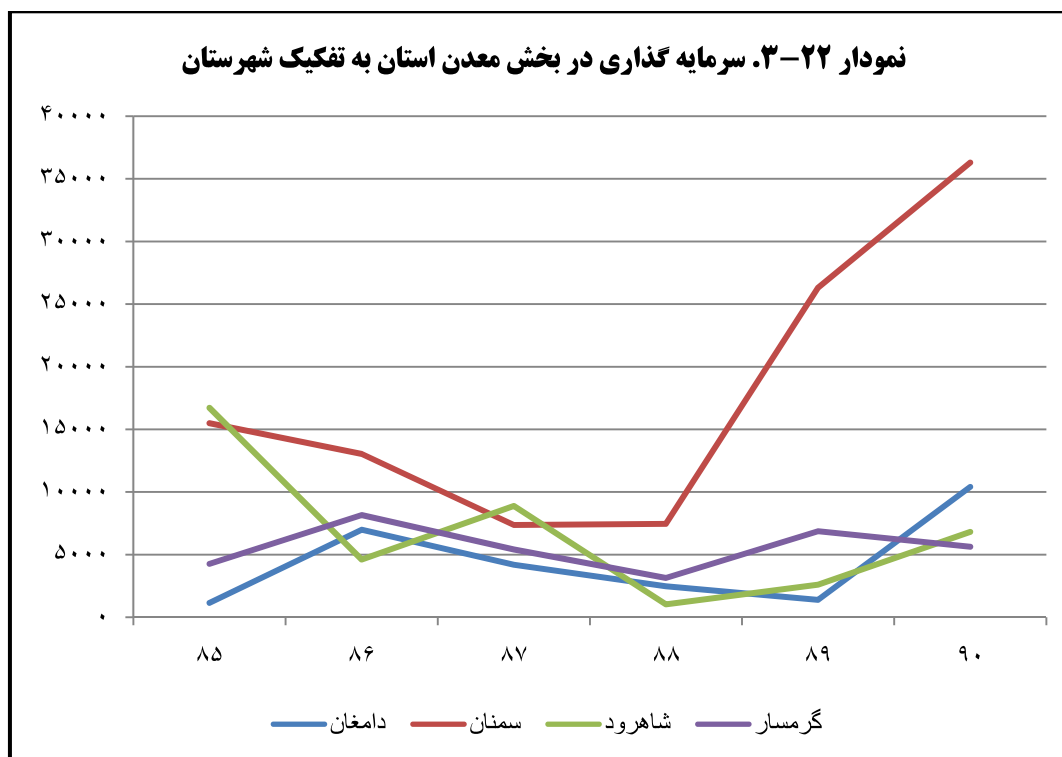
است بجز شهرستان شاهرود که در سال های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۷ از همه شهرستان ها، حتی از سمنان، پیشی

گرفته است.

جدول ۱۱-۳. میزان سرمایه گذاری در بخش معدن به تفکیک شهرستان (میلیون ریال)					
سال	دامغان	سمنان	شاهرود	گرمسار	کل استان
۸۵	۱۱۴۱	۱۵۴۸۷	۱۶۷۱۳	۴۲۵۹	۶۸۰۷۱
۸۶	۶۹۷۸	۱۳۰۳۵	۴۶۰۶	۸۱۵۲	۵۵۱۸۹
۸۷	۴۱۷۶	۷۳۶۴	۸۸۹۱	۵۴۱۱	۳۹۹۴۳
۸۸	۲۴۷۶	۷۴۵۵	۱۰۳۲	۳۱۳۷	۲۱۰۴۶
۸۹	۱۳۸۰	۲۶۳۱۴	۲۶۰۲	۶۸۶۲	۵۳۴۴۱
۹۰	۱۰۴۰۳	۳۶۳۰۸	۶۸۲۱	۵۶۲۷	۷۸۹۴۶
متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)	۲۱.۱۶	۱۹.۹۶	-۷.۴۹	۲.۴۵	۱.۳۰
مأخذ: سازمان صنایع و معادن سمنان و محاسبات محقق					

نمودار ۱۴-۳ نشان می دهد که سرمایه گذاری در بخش معدن شهرستان سمنان در تمامی سال های

تحت بررسی از همه شهرستان های استان بیشتر بوده است.

۳-۹. بخش گردشگری و میراث فرهنگی

به رغم پیگیری‌های مکرر، متأسفانه نتوانستیم آمار واضح و دقیقی از سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری بدست آوریم. جدول ۱۲-۳ تنها آماری است که از سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری آن‌هم در قالب تسهیلات پرداختی به متقاضیان، بدست آوردیم. طی سال‌های ۸۶ تا ۹۰ جمعاً ۹ طرح سرمایه‌گذاری به مبلغ ۵۵۵۴۲۹ میلیون ریال به بانک‌های عامل استان معرفی شده‌اند که ۴ طرح به مبلغ ۶۵۳۴۰ میلیون ریال به تصویب بانک‌های عامل رسیده است. بیشترین تعداد و بیشترین رقم طرح‌های مصوب مربوط به بانک ملی و کمترین مبلغ طرح‌های مصوب مربوط به بانک سپه بوده است.

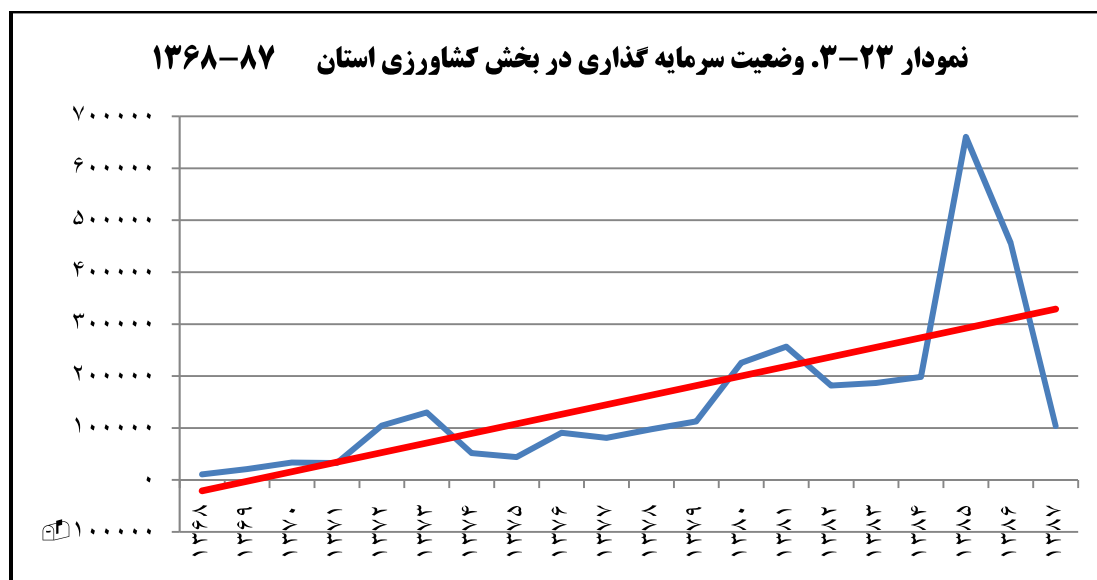
جدول ۱۲-۳. سرمایه گذاری در بخش گردشگری بر اساس تسهیلات پرداختی ۱۳۸۶-۹۰				
طرح های معرفی شده به بانک		طرح های مصوب توسط بانک		بانک های عامل استان
تعداد	مبلغ-هزار ریال	تعداد	مبلغ- هزار ریال	
۵	۲۳۱۰۰۰۰۰۰	۲	۵۸۰۰۰۰۰۰	ملی
۲	۳۱۷۰۰۰۰۰۰			ملت
۱	۷۰۰۰۰۰۰	۱	۷۰۰۰۰۰۰	تجارت
۱	۴۲۹۲۵۰	۱	۳۴۰۰۰۰	سپه
۹	۵۵۵۴۲۹۲۵۰	۴	۶۵۳۴۰۰۰۰	جمع
معاونت سرمایه گذاری اداره کل گردشگری و میراث فرهنگی				

۱۰-۳. بخش کشاورزی

آمار سرمایه گذاری در بخش کشاورزی را فقط توانستیم در قالب تسهیلات اعطایی به کشاورزان استان سمنان، آن هم به صورت کلی، به دست آوریم. جدول ۳-۱۳ میزان سرمایه گذاری در بخش کشاورزی استان را طی سالهای ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۷ نشان می دهد. این سرمایه گذاری از ۱۰۸۷۲ میلیون ریال در سال ۱۳۶۸ به رقم ۱۰۳۷۹۲ میلیون ریال در سال ۱۳۸۷ رسیده است که رشد سالانه ای معادل ۲/۹۴ درصد داشته است. بیشترین میزان آن مربوط به سال ۱۳۸۵ به مبلغ ۶۶۰۴۵۴ میلیون ریال و کمترین میزان آن مربوط به سال ۱۳۶۸ به مبلغ ۱۰۸۷۲ میلیون ریال بوده است.

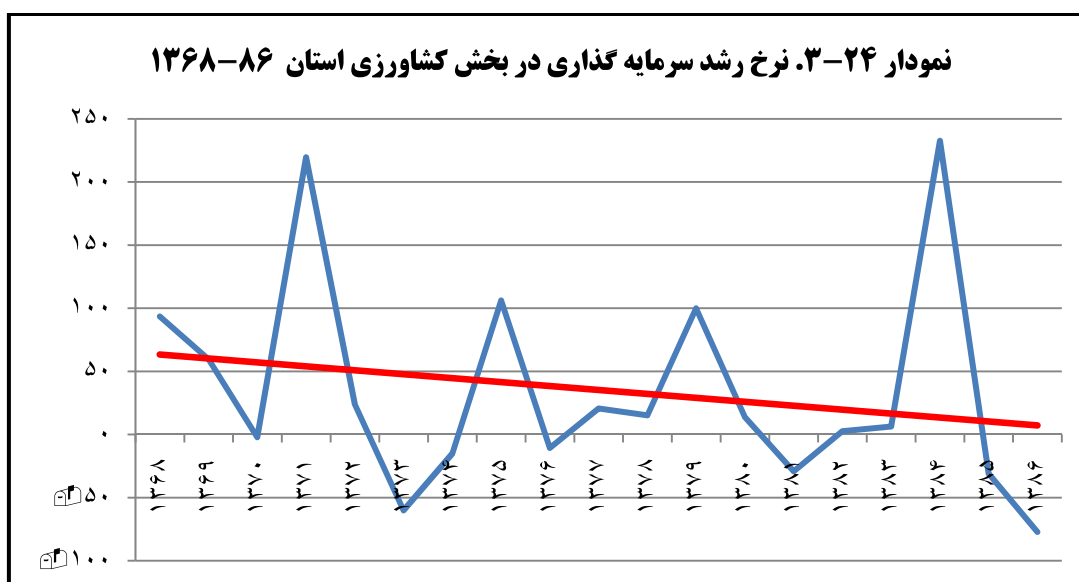
جدول ۱۳-۳. سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی استان		
سال	میزان تسهیلات (میلیون ریال)	نرخ رشد (درصد)
از بدو تاسیس تا پایان سال ۱۳۶۷	۲۷۳۶۳	
۱۳۶۸	۱۰۸۷۲	-۶۰
۱۳۶۹	۲۱۰۳۴	۹۳
۱۳۷۰	۳۳۵۵۸	۶۰
۱۳۷۱	۳۲۸۳۰	-۲
۱۳۷۲	۱۰۴۹۵۱	۲۲۰
۱۳۷۳	۱۲۹۹۵۹	۲۴
۱۳۷۴	۵۱۹۰۸	-۶۰
۱۳۷۵	۴۴۰۷۵	-۱۵
۱۳۷۶	۹۰۸۷۵	۱۰۶
۱۳۷۷	۸۱۱۵۲	-۱۱
۱۳۷۸	۹۷۸۶۵	۲۱
۱۳۷۹	۱۱۲۷۷۱	۱۵
۱۳۸۰	۲۲۲۵۵۵۸	۱۰۰
۱۳۸۱	۲۵۶۶۸۶	۱۴
۱۳۸۲	۱۸۱۸۳۵	-۲۹
۱۳۸۳	۱۸۶۷۱۷	۳
۱۳۸۴	۱۹۸۴۹۳	۶
۱۳۸۵	۶۶۰۴۵۴	۲۳۳
۱۳۸۶	۴۵۵۹۵۰	-۳۱
۱۳۸۷	۱۰۳۷۹۲	-۷۷
متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)		۲/۹۴
ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان		

نمودار ۲۳-۳، سرمایه‌گذاری واقعی در بخش کشاورزی استان و روند آن را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که این سرمایه‌گذاری در دوره تحت بررسی روند ملایم رو به رشدی داشته است. از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳ بالا و نزدیک خط روند خود قرار داشته است. طی سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۴، بجز سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱، زیر خط روند قرار گرفته و مجدداً در سال‌های ۱۳۸۵ و ۸۶ با جهش زیاد بالای خط روند خود قرار گرفته است. با توجه به این که این سرمایه‌گذاری در قالب تسهیلات بانکی است، عوامل متعددی از جمله نرخ سود تسهیلات، منابع بانکی، قیمت محصولات کشاورزی، در سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی نقش دارند.

در نمودار ۲۴-۳، نوسانات نرخ رشد سرمایه‌گذاری واقعی در بخش کشاورزی استان به تصویر کشیده شده است. به رغم این که روند سرمایه‌گذاری واقعی در بخش کشاورزی استان صعودی بوده است اما روند نرخ رشد آن نزولی بوده است. ملاحظه می‌شود که در بیشتر سال‌ها، نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی اطراف خط روند خود نوسان داشته است. در سال ۱۳۷۱ و ۱۳۸۴

نوسان زیاد یافته است. سال ۱۳۷۱ سال میانی برنامه اول پنجساله توسعه و سال ۱۳۸۴ سال پایانی برنامه سوم توسعه بوده است. ضمناً سال ۱۳۸۴ انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری بوده که همه این‌ها ممکن است در تغییرات ارائه تسهیلات سرمایه‌گذاری به بخش کشاورزی موثر بوده است.

۱۱-۳. سرمایه‌گذاری دولتی در امور زیربنایی و غیر زیربنایی

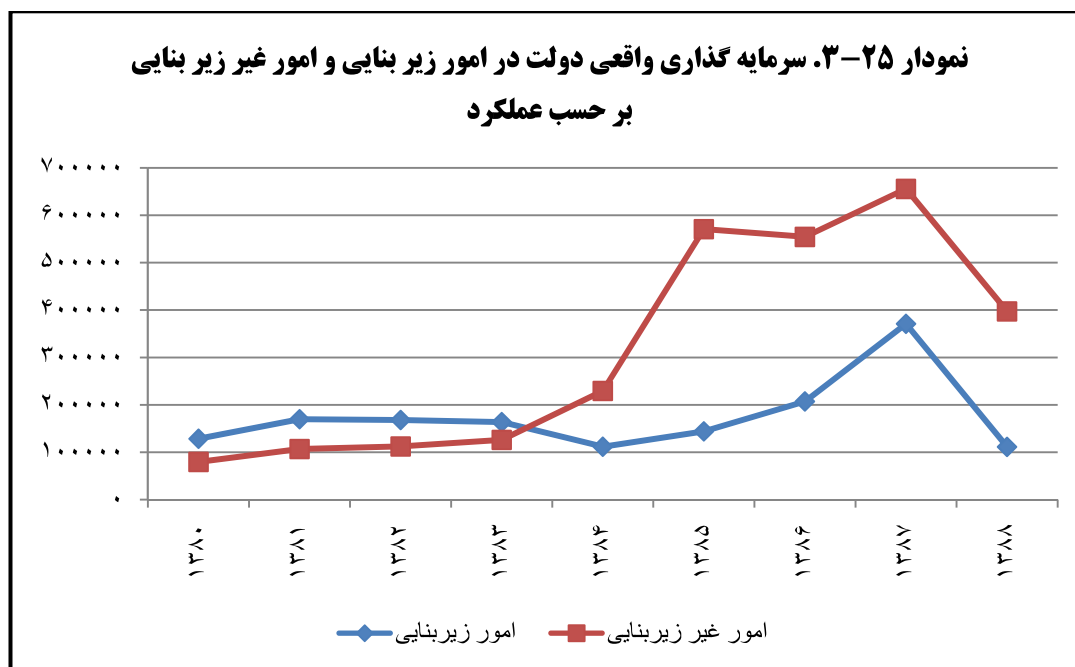
جدول ۱۵-۳، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توسط دولت در امور زیربنایی شامل امور عمومی، امور دفاعی، امور قضایی و امور اجتماعی و امور غیر زیربنایی شامل امور اقتصادی و به تفکیک مصوب و عملکرد را طی سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸ نشان می‌دهد. از سال ۱۳۸۰ تا سال ۱۳۸۳ میزان سرمایه‌گذاری واقعی دولت در امور زیر بنایی بیشتر از امور غیر زیربنایی بوده است. از سال ۱۳۸۴ تا پایان دوره، ضمن این‌که هر دو نوع سرمایه‌گذاری دولت صعودی بوده‌اند اما سرمایه‌گذاری در امور زیر بنایی کمتر از امور غیر زیربنایی شده و به مرور این شکاف بیشتر نیز شده است. این امر بیانگر این است که دولت در سال‌های ۱۳۸۴ به بعد به جای این‌که با پرداختن به امور زیربنایی تسهیل

کننده سرمایه گذاری بخش خصوصی باشد، بیشتر به افزایش تصدی گری خود در امور اقتصاد پرداخته و سهم بخش دولتی را در اقتصاد افزایش داده است. متوسط نرخ رشد سالانه سرمایه گذاری دولتی در ستون آخر جدول ۱۴-۳ نشان داده شده است. این نرخ رشد برای امور زیربنایی، منفی و برای امور غیر زیربنایی مثبت می باشد.

جدول ۱۴-۳. سرمایه گذاری واقعی دولتی به تفکیک امور زیربنایی و غیر زیربنایی در استان سمنان بر پایه قیمت های سال ۱۳۸۳ (میلیون ریال)				
غیر زیر بنایی		زیر بنایی		
عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	سال
۷۹۴۰۹	۱۰۰۴۴۱	۱۲۸۲۸۴	۱۹۲۹۲۱	۱۳۸۰
۱۰۶۶۰۳	۱۲۴۵۳۵	۱۶۹۴۸۹	۲۱۶۷۰۴	۱۳۸۱
۱۱۲۰۵۴	۱۳۱۵۳۵	۱۶۷۸۹۴	۲۱۷۷۱۷	۱۳۸۲
۱۲۵۹۴۵	۱۷۷۲۶۷	۱۶۳۳۹۳	۲۶۱۳۱۶	۱۳۸۳
۲۲۹۳۱۳	۲۹۲۲۹۰	۱۱۱۳۸۴	۱۴۲۲۵۳	۱۳۸۴
۵۷۰۷۵۰	۵۹۹۳۰۳	۱۴۳۸۸۷	۱۵۴۰۳۰	۱۳۸۵
۵۵۴۳۲۱	۷۲۷۶۷۴	۲۰۷۰۶۴	۲۳۶۲۰۶	۱۳۸۶
۶۵۵۷۶۱	۷۵۸۲۹۵	۳۷۰۷۹۵	۴۴۲۸۸۵	۱۳۸۷
۳۹۷۱۰۷	۴۷۴۲۳۳	۱۱۱۱۰۲	۱۵۳۹۳۳	۱۳۸۸
۱۰.۵	۱۰.۱۱	- ۰.۸۹	- ۱۳۹	متوسط نرخ رشد سالانه
ماخذ: سالنامه آماری استان و محاسبات محقق				

نمودار ۳-۲۵ عملکرد سرمایه گذاری دولت را در امور زیربنایی و امور غیر زیر بنایی بر پایه

قیمت های سال ۱۳۸۳ نشان می دهد.

همانگونه که نمودار ۲۵-۳، نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری دولت در امور زیربنایی تا سال ۱۳۸۳ بالاتر از امور غیر زیربنایی بوده است. اما از سال ۱۳۸۴ به بعد ضمن این‌که هر دو بخش سرمایه‌گذاری دولتی افزایش داشته‌اند اما سرمایه‌گذاری در امور زیر بنایی خیلی کمتر از امور غیر زیربنایی بوده است. این به معنای این است که سهم دولت در اقتصاد نسبت بخش خصوصی فزونی یافته و رقابت دولت با بخش خصوصی جدی‌تر شده است.

جدول ۱۵-۳، نرخ رشد سرمایه‌گذاری دولت در امور زیربنایی و غیر زیربنایی را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که نرخ رشد سرمایه‌گذاری دولتی در امور زیر بنایی تا سال ۱۳۸۳ مثبت و بطور کلی صعودی بوده و تا حدودی بالاتر از سرمایه‌گذاری در امور غیر زیربنایی می‌باشد. اما در سال ۱۳۸۴ به یکباره منفی شده است و در عوض سرمایه‌گذاری در امور غیر زیربنایی رشد چشمگیری یافته است.

در سال ۱۳۸۸ نرخ رشد هردو نوع سرمایه گذاری دولتی در استان منفی بوده است و در عین حال شدت کاهش سرمایه گذاری در امور زیربنایی شدیدتر بوده است.

جدول ۱۵-۳. نرخ رشد سرمایه گذاری دولتی به تفکیک امور زیربنایی و غیر زیربنایی ۸۸-۱۳۸۰ (درصد)				
سرمایه گذاری دولتی در امور غیر زیر بنایی		سرمایه گذاری دولتی در امور زیر بنایی		
عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	سال
۰	۰	۰	۰	۱۳۸۰
۳۴	۲۴	۳۲	۱۲	۱۳۸۱
۵	۶	-۱	۰	۱۳۸۲
۱۲	۳۵	-۳	۲۰	۱۳۸۳
۸۲	۶۵	-۳۲	-۴۶	۱۳۸۴
۱۴۹	۱۰۵	۲۹	۸	۱۳۸۵
-۳	۲۱	۴۴	۵۳	۱۳۸۶
۱۸	۴	۷۹	۸۷	۱۳۸۷
-۳۹	-۳۷	-۷۰	-۶۵	۱۳۸۸
ماخذ: سالنامه آماری و محاسبات محقق				

۱۲-۳. سرمایه گذاری غیر دولتی به تفکیک فعالیتهای عمده اقتصادی

تسهیلات پرداختی بانکهای دولتی به بخشهای غیر دولتی را به عنوان مبنایی برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در نظر گرفتیم که مبالغ آنها به تفکیک فعالیتهای عمده اقتصادی و به تفکیک سالهای برنامه های سوم و چهارم در جدول ۱۶-۳ نشان داده شده است.

جدول ۱۶-۳. میزان سرمایه‌گذاری واقعی بخش غیر دولتی از طریق اخذ تسهیلات
به تفکیک فعالیت های عمده اقتصادی (میلیون ریال)

سال	کشاورزی	مسکن و ساختمان	صنعت و معادن	خدمات	بازرگانی	متفرقه	مجموع	متوسط نرخ رشد سالانه
۱۳۷۹	۸۵۶۳۴۷	۱۱۱۳۱۱۹	۷۷۴۶۸۶	۴۲۶۱۶۵	۰	۰	۳۱۷۰۳۱۶	
۱۳۸۰	۱۱۳۰۵۴۲	۱۲۰۵۲۷۲	۱۱۸۳۲۳۹	۶۵۱۴۴۹	۰	۰	۴۱۷۰۵۰۲	
۱۳۸۱	۱۶۴۵۳۷۸	۸۸۲۴۴۲	۱۵۲۸۴۴۹	۱۰۳۰۴۲۶	۳۹۷۱۱	۱۵۴۷۳	۵۱۴۱۸۷۹	
۱۳۸۲	۲۱۰۰۸۹۲	۷۸۸۶۴۱	۱۹۵۲۶۲۸	۷۹۴۲۲۱	۵۶۲۹۴۰	۷۲۸۹۱	۶۲۷۲۲۱۲	
۱۳۸۳	۲۲۰۰۰۲۰	۸۴۸۸۸۲	۲۱۴۴۲۱۵	۶۸۱۴۲۱	۷۴۸۹۶۵	۱۶۶۹۹۴	۶۷۹۰۴۹۷	برنامه سوم
۱۳۸۴	۲۳۶۲۵۸۸	۱۱۵۷۷۹۰	۲۲۹۷۷۵۵	۱۰۰۱۶۸۷	۱۱۰۳۶۴۹	۱۹۹۰۱۷	۸۱۲۲۴۸۶	۷/۰۵
۱۳۸۵	۲۱۷۶۲۱۵	۱۲۵۶۸۳۵	۲۲۵۹۹۴۷	۱۳۰۲۶۴۲	۱۰۳۴۱۷۳	۱۶۲۱۹۲	۸۱۹۲۰۰۳	
۱۳۸۶	۱۷۰۲۲۴۶	۱۰۴۷۶۴۱	۲۸۹۸۷۰۴	۲۲۱۶۴۲۱	۸۰۷۲۵۴	۲۱۶۵۰۴	۸۸۸۸۷۶۹	
۱۳۸۷	۱۰۳۳۶۳۸	۹۲۵۹۲۳	۱۹۱۴۲۷۷	۱۳۲۳۵۰۱	۵۷۰۰۴۶	۲۳۶۱۷۵	۶۰۰۳۵۶۰	برنامه چهارم
۱۳۸۸	۹۴۵۴۹۷	۱۳۷۸۲۸۹	۸۰۱۹۷۲	۳۵۲۱۲۵	۲۹۷۱۳۸	۲۷۶۲۴۴	۴۰۵۱۲۶۴	-۷/۳۶
ماخذ: سالنامه آماری استان								

همانطوری که در جدول ۱۶-۳. مشاهده می‌شود مجموع سرمایه‌گذاری‌ها در کل استان در بخش

غیر دولتی از ۳۱۷۰۳۱۶ میلیون ریال در سال ۱۳۷۹ به ۸۱۲۲۴۸۶ میلیون ریال در سال ۱۳۸۴ یعنی

سال پایانی برنامه سوم، رسیده است. متوسط نرخ رشد سالانه سرمایه‌گذاری واقعی بخش خصوصی

در قالب اخذ تسهیلات در طول برنامه سوم توسعه، ۷/۰۵ درصد بوده است. در طول برنامه چهارم

توسعه، حجم سرمایه‌گذاری بخش غیر دولتی از ۸۱۹۲۰۰۳ میلیون ریال در سال ۱۳۸۵ به ۴۰۵۱۲۶۴

میلیون ریال در سال ۱۳۸۸ رسیده است. متوسط نرخ رشد سالانه آن در چهار سال اول برنامه چهارم

توسعه، ۷/۳۶- درصد بوده است.

جدول ۱۷-۳ نشان می‌دهد که در طول برنامه سوم توسعه، سهم بخش‌های کشاورزی و صنعت و معدن از کل سرمایه‌گذاری‌ها، روند افزایشی داشته است اما سهم بخش مسکن و ساختمان در طول برنامه، روند کاهشی داشته و سهم بخش خدمات در سه سال اول برنامه سیر صعودی و در سالهای پایانی روند کاهشی داشته است.

جدول ۱۷-۳. سهم فعالیت‌های عمده اقتصادی استان از کل تسهیلات اعطایی در طول برنامه‌های سوم و چهارم (درصد)							
سال	کشاورزی	مسکن و ساختمان	صنعت و معادن	خدمات	بازرگانی	متفرقه	مجموع
۱۳۷۹	۲۷	۳۵.۱	۲۴.۴	۱۳.۴	۰	۰	۱۰۰
۱۳۸۰	۲۷.۱	۲۸.۹	۲۸.۴	۱۵.۶	۰	۰	۱۰۰
۱۳۸۱	۳۲	۱۷.۲	۲۹.۷	۲۰	۰.۸	۰.۳	۱۰۰
۱۳۸۲	۳۳.۵	۱۲.۶	۳۱.۱	۱۲.۷	۹	۱.۲	۱۰۰
۱۳۸۳	۳۲.۴	۱۲.۵	۳۱.۶	۱۰	۱۱	۲.۵	۱۰۰
۱۳۸۴	۲۹.۱	۱۴.۳	۲۸.۳	۱۲.۳	۱۳.۶	۲.۵	۱۰۰
۱۳۸۵	۲۶.۶	۱۵.۳	۲۷.۶	۱۵.۹	۱۲.۶	۲	۱۰۰
۱۳۸۶	۱۹.۲	۱۱.۸	۳۲.۶	۲۴.۹	۹.۱	۲.۴	۱۰۰
۱۳۸۷	۱۷.۲	۱۵.۴	۳۱.۹	۲۲	۹.۵	۳.۹	۱۰۰
۱۳۸۸	۲۳.۳	۳۴	۱۹.۸	۸.۷	۷.۳	۶.۸	۱۰۰

ماخذ: سالنامه آماری استان و محاسبات محقق

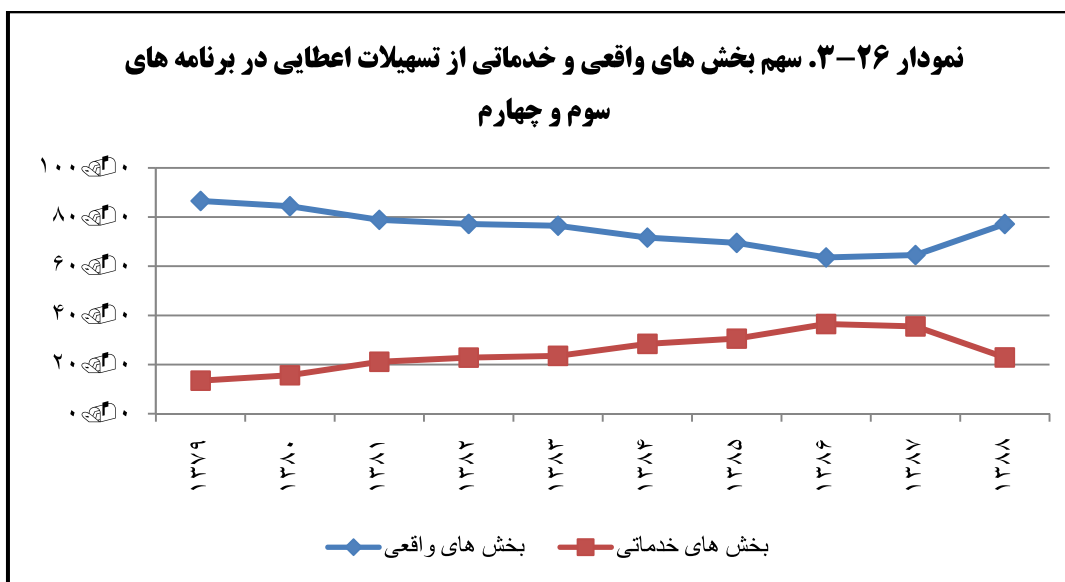
در برنامه چهارم توسعه، سهم بخش کشاورزی از تسهیلات پرداختی، بجز در سال ۱۳۸۸، روند کاهشی داشته است. سهم بخش مسکن و ساختمان افزایش چشمگیری نشان می‌دهد. شاید علت اصلی آن اجرای پروژه‌های مسکن مهر باشد. سهم بخش صنعت و معدن رشد ملایمی را نشان می‌دهد بجز در سال پایانی برنامه که کاهش شدیدی داشته است. سهم بخش خدمات هم، بجز در سال ۱۳۸۸، رشد داشته است. سهم بخش‌های بازرگانی و متفرقه هم در طول سالهای برنامه‌های سوم و چهارم توسعه رشد خوبی یافته است.

جدول ۱۸-۳ سهم بخش‌های واقعی و بخش‌های خدماتی را از کل تسهیلات اعطایی بانک‌ها در طول سالهای برنامه‌های سوم و چهارم توسعه نشان می‌دهد. همانطوری که ملاحظه می‌شود در تمامی سالهای دو برنامه سوم و چهارم، سهم بخش‌های واقعی از تسهیلات اعطایی بانک‌ها کاهش و سهم بخش‌های خدماتی افزایش داشته است. البته در سال ۱۳۸۸ این فرایند مقداری معکوس شده است.

جدول ۱۸-۳. سهم بخش‌های واقعی و بخش‌های خدماتی استان از کل تسهیلات اعطایی در طول برنامه‌های سوم و چهارم (درصد)			
سال	بخش‌های واقعی	بخش‌های خدماتی	مجموع
۱۳۷۹	۸۶.۶	۱۳.۴	۱۰۰
۱۳۸۰	۸۴.۴	۱۵.۶	۱۰۰
۱۳۸۱	۷۸.۹	۲۱.۱	۱۰۰
۱۳۸۲	۷۷.۲	۲۲.۸	۱۰۰
۱۳۸۳	۷۶.۵	۲۳.۵	۱۰۰
۱۳۸۴	۷۱.۶	۲۸.۴	۱۰۰
۱۳۸۵	۶۹.۵	۳۰.۵	۱۰۰
۱۳۸۶	۶۳.۵	۳۶.۵	۱۰۰
۱۳۸۷	۶۴.۵	۳۵.۵	۱۰۰
۱۳۸۸	۷۷.۲	۲۲.۸	۱۰۰
ماخذ: سالنامه آماری استان و محاسبات محقق			

سهم بخش‌های واقعی اقتصاد استان از ۸۶/۶ درصد در سال اول برنامه سوم توسعه به ۷۷/۲ درصد در سال پایانی برنامه چهارم توسعه رسیده است. معمولاً در فرایند توسعه‌یافتگی کشورهای توسعه یافته، شاهد کاهش سهم بخش‌های واقعی اقتصاد از تولید کل و افزایش سهم بخش خدمات هستیم. این امر به این دلیل می‌تواند باشد که کالاهایی که در بخش واقعی تولید می‌شوند، باید نهاد-های مختلف خدماتی از جمله بیمه‌ها، واحدهای بازرگانی و بازاریابی و غیره فعالیت کنند تا این تولیدات را به دست مصرف کننده واقعی برسانند. به همین دلیل، طبیعی است که سهم بخش خدمات از کل اقتصاد فزونی یابد.

نمودار ۲۶-۳ سهم بخش‌های واقعی و خدماتی از تسهیلات دریافتی در طول برنامه‌های سوم و چهارم توسعه را به تصویر کشیده است.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.